

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS

9/2022

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite:

HE 106/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Asia: Helsingin Käräjäoikeuden lausunto

Helsingin käräjäoikeus lausuu lakivaliokunnan lausuntopyyntöön seuraavan.

Helsingin käräjäoikeus on antanut lausuntonsa Oikeusministeriölle sen asettaman asiaa koskevan työryhmän ehdotuksesta eurooppalaisen rikosrekisteritietojärjestelmän täydentämiseksi kolmansien maiden kansalaisten osalta (ECRIS-TCN). Käräjäoikeus on lausunnossaan todennut sinänsä kannattavansa ehdotusta, sillä se parantaa mahdollisuutta henkilöiden yhdenvertaiseen kohteluun kansalaisuudesta riippumatta. Käräjäoikeus on nostanut esiin Helsingin hovioikeuden tavoin kysymyksen rikosilmoitusnumeron lisäämisestä rikosrekisteriin ja sen, miten tämä käytännössä tullaan toteuttamaan.

Käräjäoikeus toteaa nyt aikaisempaa lausuntoaan vastaavasti, että hallituksen esitys ja siinä esitetyt lainsäädäntömuutokset eivät pääasiassa koske tuomioistuinten toimintaa. Suurimmat vaikutukset muutoksilla ovat muihin viranomaisiin. Esitys kuitenkin mahdollistaa käytännössä kattavamman selvityksen hankkimisen kolmansien maiden kansalaisten muissa jäsenvaltioissa saamista tuomioista, mitä voidaan pitää pelkästään kannatettavana asiana käräjäoikeuden näkökulmasta.

Käräjäoikeuden aikaisemmin huomiota kiinnittämään asiaan rikosilmoitusnumeroiden kirjaamisesta on esityksessä vastattu. Esityksessä on tuotu esille, että edellä mainitun tiedon lisääminen rikosrekisterin tietoihin edellyttää muutoksia tuomioistuimen rikosasioiden ratkaisun jakelusanomaan. Edelleen esityksessä on tuotu esille, että yleisissä tuomioistuimissa käyttöön otettavaan AIPA-tietojärjestelmään olisi toteutettu Oikeusrekisterikeskuksen järjestelmien tarvitsema tieto, mikä käytännössä tarkoittaisi sitä, että tieto rikosilmoitusnumerosta kulkisi rakenteisena viranomaisketjussa järjestelmästä toiseen. Mikäli näin myös käytännössä tapahtuu, voidaan esitettyä ratkaisua kannattaa. Käräjäoikeuden näkökulmasta huolta kuitenkin herättää se, että AIPA-tietojärjestelmän käyttöönotto rikosasioissa on edelleen viivästynyt eikä lausunnon antamisen ajankohtana tarkka käyttöönottoajankohta ole tiedossa. Jokseenkin epätodennäköisenä voidaan pitää sitä, että järjestelmä saataisiin käyttöön ennen lakimuutoksen voimaantuloa. Myöskään takeita siitä, että esityksen edellyttämät tietojärjestelmämuutokset saadaan ylipäättään tehtyä ja käyttöön, ei ole. Mikäli tarvittavia tietojärjestelmämuutoksia ei saada toteutettua asianmukaisesti, on vaarana työmäärän lisääntyminen ilman siihen osoitettuja resursseja. Tuomioistuinten perustehtävään tarkoitettuja resursseja ei tule käyttää tämän uudistuksen toteuttamiseen.

Muilta osin käräjäoikeudella ei ole lausuttavaa esityksen johdosta.

Laamanni Sirpa Pakkala

Lausunnon valmistelusta vastannut käräjätuomari Essi Konttinen-Di Nardo